

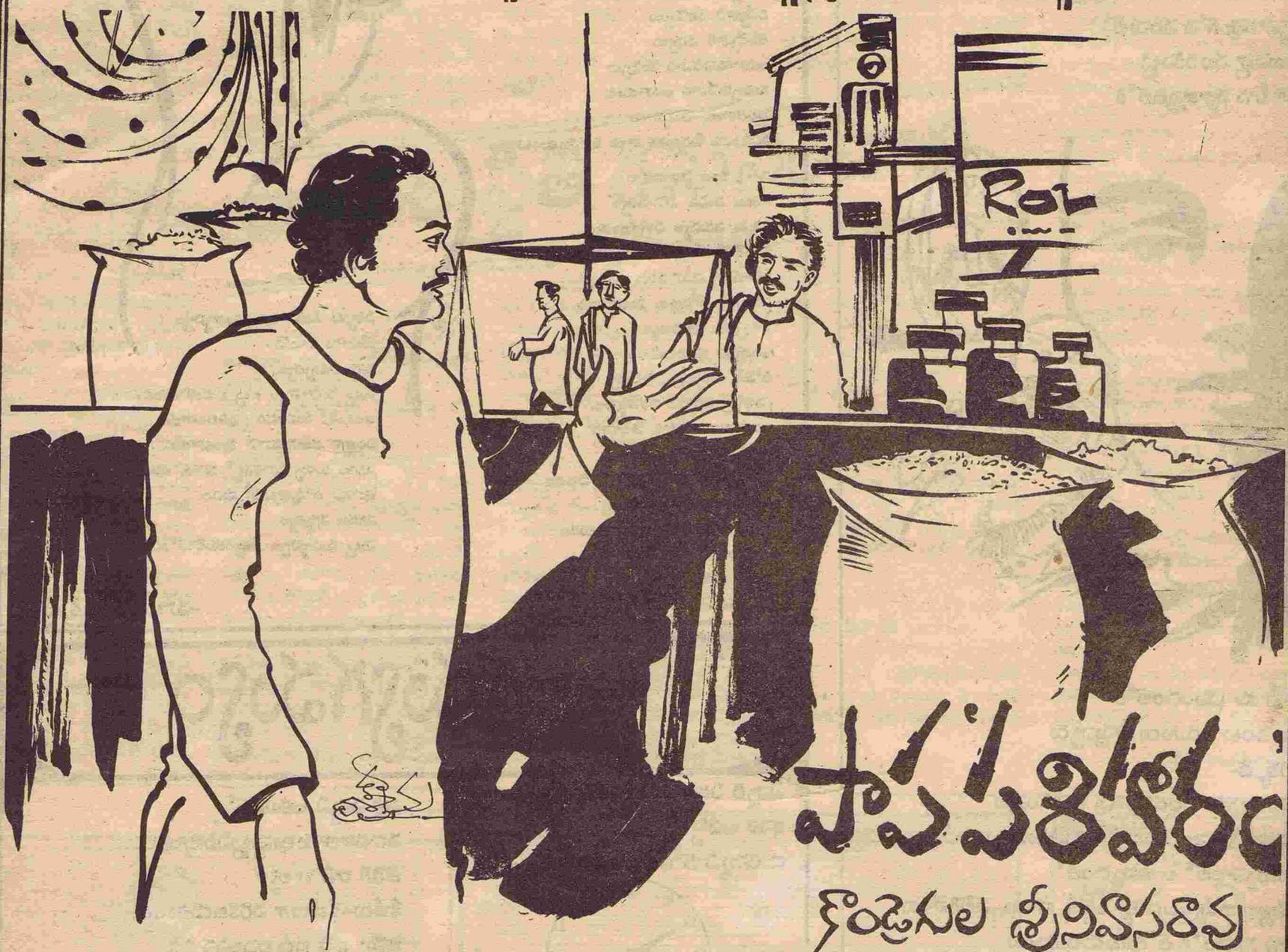
ఎక్కువ డబ్బు ఉన్న వాళ్ళ దగ్గర చాలా తక్కువ మంచితనం ఉంటుందనే సూక్తి మా షాపుకారు గారికి వర్తించదు. ఎందుకంటే తన దగ్గర పనిచేసే మనుష్యుల్ని నమ్మటం వాళ్ళ స్వేచ్ఛని కొల్లగొట్టకుండా ఉండటం, ఆపదలో ఆదుకోవటం లాంటి సుగుణాలు ఆయనలో ఉండటం వల్లనే ఇన్నాళ్ళు ఆయన దగ్గర పనిచేయగలుగుతున్నాను. ఆయనికి చాలా ఆస్తి ఉంది. అదంతా స్వాస్థ్యతం కాదు - పిత్రాస్థితమే! కాలం గడవడానికి తిని కూర్చుంటే బావుండదనో లేదా కూర్చుని తింటే కొండలే తరిగిపోతాయనో తెలియదు గాని మొత్తానికి మనిషి అన్నాక ఏదో ఒక వ్యాపకము ఉండాలి కాబట్టి భారీ పెట్టుబడితో మెయిన్రోడ్ జంక్షన్లో ఓ స్టేషనరీ షాపు ప్రారంభించారు ఆయన. అయితే చాలామంది వ్యాపారస్తులకు మల్టీ ఆయనకు ధనదాహం లేదు. తక్కువ ధర వస్తువుని ఎక్కువకు అమ్మేసి

'సార్' అంటూ కాస్త తలపటాయింపాడు. 'ఏమిటి?' షాపుకారుడు ప్రశ్నించారు. 'సార్! గంట క్రితం ఇక్కడ బ్యాగు మర్చిపోయాను. మీరేమయినా చూశారా?' విషాద వదనంతో అడిగాడు. 'బ్యాగా? ఇక్కడ? చూడలేదే?' మా షాపుకారుడు పెదవి విరిచేసారు. నేను కాస్త కలవరపడ్డాను. ఎందుకంటే బిజినెస్ భాళి ఉన్న సమయంలో బయట నిలబడ్డ నాకు ఒక బ్యాగు కనపడింది. కాస్త చుట్టూ పరికించి ఎవరూ చూడటం లేదని నిర్ధారించుకున్నాక తీసాను. క్యూరియోసిటీతో జోస్ తీసి చూసేసరికి నా గుండె ఆగినంత పని అయ్యింది. కట్టులు... నోట్ల కట్టులు... ఒకటి కాదు రెండు కాదు ఏభై రూపాయల నోట్ల కట్టులు నాలుగు ఉన్నాయి. అంటే ఇరవై వేల రూపాయలు అన్న మాట! నా చేతులు చిన్నగా

గంట గడిచాక అతను రావటం జరిగింది. 'సార్! అప్పుచేసి పట్టుకొస్తున్నాను. ఇరవై వేల రూపాయలు. ఇక్కడే... ఇదిగో ఇక్కడే పెట్టి రుమాలుతో మొహం తుడుముకున్నాను. అంతలో బస్సు వస్తే గాబరాగా పరిగెత్తాను. నాకు బాగా గుర్తు. ఇక్కడే పెట్టాను మీరు తీసి ఉంటే దయచేసి నాకిచ్చేయారా?' - కళ్ళంబడ నీళ్ళతో అభ్యర్థిస్తున్నాడు. నేను అతడిని పరిశీలనగా చూశాను. రుస్తులు నలిగి ఉన్నాయి. ముఖంలో విషాదపు మడతలు. ఎదిగిన పిల్లలు ఉన్న వయస్సు. ఆర్థికంగా చితికిపోయిన వాడిలా ఆగుస్తున్నాడు. అతడి ఆవేదన నిజమేనని, అతడి నమ్మాలని అనిపించింది నాకు. షాపుకారు గారు కూడా అవి ఇవి ప్రశ్నించి తరువాత ఇచ్చేస్తారు. ఆయన నైజం నాకు తెలుసుగా! 'నా డబ్బు దొరకకపోతే నా కుటుంబం వీధిన పడుతుంది సార్... వీధిన పడుతుంది' వెక్కిరిస్తూ ఏడుస్తున్నాడు.

మానంగా రోదిస్తున్నాడని నాకు తెలుసు. నాకు మనసు మనసులో లేకుండా పోతుంది. బిజినెస్ మీద కాన్సెన్ట్రేషన్ నిలవటం లేదు. మా షాపుకారి గారి ఆంతర్యమేమిటో అంటుచిక్కడం లేదు. ఆయన డబ్బు మనిషి కాదే! మరెందుకిలా జాప్యం? బ్యాగు ఏ రంగుదీ, ఎక్కడ మర్చిపోయినదీ అందులో ఉన్న మొత్తం ఎంతో, అన్నీ కరెక్టుగా చెబుతున్నప్పుడు దాని హక్కుదారుడు అతడే అతడు కాదోనన్న మా షాపుకారుగారి సంశయం అర్థం లేనిదనిపించింది. చీకటి పడినదాకా అతడు అక్కడే ఉన్నాడు. ఆఖరిసారిగా వచ్చి షాపుకారిగారి చేతులు పట్టుకుని ప్రార్థిస్తున్నాడు. అయినా సరే సాక్షాతం చలించలేదు. సరికదా కలుపుగా కనురుకున్నాడు. బిక్కిమొహంతో అతడు ఎటుపోయినాడో తెలియలేదు. తరువాత షాపుకారు ఏవీ జరగనట్లే నాతో ప్రవర్తించారు.

హుందీలో వేసేద్దాం...' అన్నారాయన నాతో. నేను నివ్వెరపోయాను. ఏమిటి ఇతని నైజం? అన్నో కాదోనన్న సంశయంతో హక్కుదారుడైన వ్యక్తిని ఆర్థికంగా బలిచేసేసి భగవంతుడికి విరాళం అర్పించడం నాకెందుకో మనస్కరించలేదు. నేను చూస్తుండగానే ఆయన అదే బ్యాగుని స్వామి వారి హుందీలో వేసేశారు. కానీ ఆలోచిస్తున్న కొలదికొంతలో కొంత నయమేననిపిస్తోంది. తనది కానిదాన్ని తను ఆశించకపోవడం కాస్త మంచితనమే కదా! అని సరిపెట్టుకున్నాను. రిటర్న్ జర్నీ ట్రైన్లో చేస్తున్నాము. నిద్రలేమివలన కనురెప్పలు మూతలు పడుతున్నాయి. కాస్త కునుకు తీడ్డామని బెర్త్ మీదకి వారిగాను. షాపుకారుతో అతడి భార్య ఏదో మాట్లాడుతోంది. 'అన్నట్లు హుందీలో బ్యాగులో ఎక్కువ డబ్బులే వేసినట్లున్నారు' అడిగింది ఆమె.

పాపపరివారం

కొండెనుల వ్రువిసరవు

సంపాదించేయాలన్న తపన కూడా లేదు. వ్యాపారవరంగా ఎంతైతే అంత తప్ప ఒక్కపైసా కూడా ఎక్కువ తీసుకోడు ఆయన. వేరొకరి సొమ్ము తను ఆశించనని అలాగే తన సొమ్మును వేరొకరికి ఊరకనే ఇచ్చేయనని తరచూ అంటూంటారాయన. కానీ అవసరం వస్తే అరుదుగానైనా ఉదారంగా ప్రవర్తిస్తుంటారు. ఇన్ని మంచి గుణాలు కలిగి వున్న మా షాపుకారుగారు ఒక విషయంలో దారుణమైన తప్పు చేశారు. ఆయన ఎందుకు అలా ప్రవర్తించారో నాకిప్పటికీ అర్థం కాదు. బస్సులు ఆగే స్థలం అక్కడికి దగ్గర కావడం వలన ప్రయాణీకులు తరచు నీడ కోసమంటే మా షాపుని ఆశ్రయించడం పరిపాటి. ఆ రోజు కూడా ఎవరో ఒకరు వచ్చి పోతూనే వున్నారు. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంట ప్రాంతంలో ఓ వ్యక్తి ఆదరాబాదంగా మా షాపుకి వచ్చాడు. అతని మొహంలోని దిగులుని నేను పసిగట్టకపోలేదు.

వణకసాగాయి. పాపం... సారేసుకున్న అభాగ్యుడు ఎవ్వరో ఏ ఆపదలో కొట్టుమిట్టాడుతున్నాడో కూతురు పెళ్ళి కోసమో? కొడుకు ఉద్యోగం కోసమో? ఇంటి దగ్గర గుండెలు బాదుకొని ఎంతా రోదిస్తున్నాడో? రకరకాలూగా సాగిపోతున్నాయి నా ఆలోచనలు. ఎవరైతేనేం తిరిగి వస్తే ఆ అభాగ్యుడికి ఇచ్చేద్దాం అని విశ్వయించుకొని మా షాపుకారుగారికి విషయం అంతా చెప్పి బ్యాగు అప్పగించాను. ఆయన కూడా నాలాగే బ్యాగు తెరిచి చూశారు. అతని కళ్ళు విభ్రాంతిలో విశాలమవటం ఆ తరువాత మెచ్చుకోలుగా నావైపు చూడటం నాకు కాస్త గర్భకారణమనిపించింది. నా నిజాయితీకి గుర్తింపు అభించినందుకు రోలోపలే సంతోషించాను. 'ఎవరో ఒకరు రాక మానరంగా ఇచ్చేద్దామంటే! అన్నారాయన నాతో. అలాగే నన్నట్లు తలూపాను. ఆ తరువాత ఎవరు వచ్చినా బ్యాగు గురిచే అనుకొని ఆత్రంగా చూసేవాళ్ళం.

'పోవయ్యా! ప్రతినాడు మా వద్దకు వచ్చి ఏదో నెపంతో ఏద్యటం బాగా అలవాటయింది. నువ్వెక్కడో డబ్బులు మర్చిపోవడమేమిటి? మమ్మల్ని ఇలా వేధించడమేమిటి?' షాపుకారు గదమాయించారు. 'అలా కోపించకండి సార్! నేను ఇక్కడే మర్చిపోయాను. మీరు కాకపోయినా మీ వాళ్ళవరైనా తీశారేమో కనుక్కోండి సార్! దయచేసి నాకు సహాయం చేయండి మీ రుణం మర్చిపోలేను.' 'ఇదిగో మర్యాదగా పోతావే లేదా? బిజినెస్ ట్రైంలో ఏమిటి న్యూసెన్స్?' కోపంతో అరిచారు షాపుకారు. షాపుకారు ఆగ్రహానికి అతడు కాస్త వెనుకకి జంకాడు. ఏదీపించడం ఎందుకు ఆయన ఇక ఇచ్చేయవచ్చు కదా! అని అనుకుంటూ వుండగా కస్టమర్స్ రావడంతో బిజీ అయ్యాను. కాస్త గడిచేక తీరిక అయ్యేక అతడి గురించి వెతికాను. అతను అక్కడే కాస్త దూరంగా మా షాపు కెదురుగా నిల్చి ఉన్నాడు. అతడు

ఆ రాత్రి నాకు నిదుర దూరమైంది కన్నుమూసినా తెరిచినా ఆ అభాగ్యుడి రూపమే కళ్ళ ముందు కదలాడేది. ఈ దారుణంలో నా ప్రమేయం కూడా లేకపోలేదు. షాపుకారు అతడి దభాయించేస్తూన్నప్పుడు 'ఇండాక బ్యాగు మీ చేతికిచ్చాను కదా!' అని నేను నిలదీయించుచుగా! కానీ నేను అలా చేయలేకపోయాను. షాపుకారుని ఎదిరిస్తే నా ఉపాధి పోతుందేమోననే స్వార్థం కావచ్చు. నిజాన్ని నిర్ణయంగా చెప్పలేని నా నిస్సహాయత మీద నాకే అసహ్యం వేసింది. ఆ తరువాత రోజు కూడా షాపుకారు ఆ డబ్బు ప్రస్తావన దగ్గర తీసుకురాలేదు. ఏమీ జరగనట్లే ఉన్నారాయన. దాదాపు వారం గడిచేక షాపు తరపున మొక్కుబడి ఉండటం వలన తిరుమల తిరుపతికి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది మా షాపుకారుగారి స్వామిలీతో. అయిష్టంగానే బయలుదేరాను. దర్బానం కోసం క్యూలో నిలుచున్నప్పుడు - 'మూర్ఖ! పాపం సొమ్ము మనకెందుకు? ఆనాడు బ్యాగులో దొరికిన సొమ్ము

'ఆ కాలం కలసివస్తే ఆపాటి శాంతి అవసరమేలే!' అన్నారాయన. 'మీ మాటలు అర్థం అయి ఛస్తే కదా! సరిగా చెబుదురా?' అందామె. 'ఏం ఉందిలే! మొన్న లక్ష్మీదేవి కాళ్ళ దగ్గరకు వచ్చి వరించమన్నది. కాదనెయ్యటానికి మూర్ఖున్ని కానుగా! సాపవిముక్తి కోసం ఓ వెయ్యి చిల్లర నోట్లు సమర్పించానులే!' నేను స్థాణునయ్యాను. నిద్రపోయాను అనుకున్నాను కాబోలు. ఆయన నిజస్వరూపం తెలిసింది. ఆ వాస్తవాన్ని జీర్ణింపకోలేకపోతున్నాను. పాప పరిహారంతో అతడు నన్ను మోసగించాడా? లేక దేవుణ్ణి మోసగించాడా? మనుష్యుల కోసం డబ్బు కానీ, డబ్బు కోసం మనుష్యులు కాదుగా! మరి ఎందుకీలా దిగజారిపోతారు? (ట్రైన్ పరిగడుతూనే ఉంది నా ఆలోచనలతో).

